

■ **Uređuje Božidar Nagy**

"Ako ne znaš tko si, doći će drugi pa će ti reći da budeš ono što on bude htio!"

I. Petričević

Prvi i najvažniji suradnik biskupa Antuna Mahnića koji stoji na početcima Hrvatskoga katoličkog pokreta jest Ivan Butković, svećenik krčke biskupije. Njegovo ime pojavljuje se u hrvatskoj publicistici već 1899., kad je još kao student teologije postao prvi urednik novoosnovana časopisa *Pučki prijatelj* u Krku. Nakon završenih studija postaje veoma cijenjeni profesor filozofije i apologetike u Zadru i potom u Splitu.

Svećenik i profesor Ivan Butković rodio se u Vrbniku na Krku 25. siječnja 1876. u brojnoj obitelji. U Gorici je studirao teologiju od 1897. do 1901., pa tada vjerojatno upoznaje i biskupa Mahnića s kojim kasnije ima dugo suradničko poznanstvo. Vidjevši u mladom svećeniku Ivanu razne sposobnosti, te imajući u vidu ideju o apostolskom radu oko hrvatske intelektualne mladeži, biskup Mahnić šalje Butkovića na daljnji studij filozofije u Beč (1901.-1909.), ali i s providnosnim zadatkom da u austrijskoj prijestolnici počne okupljati hrvatsku akademsku mladež. Već 1903. Butković na poticaj biskupa Mahnića osniva akademsko društvo "Hrvatska", a u jesen iste godine u Krku biskup Mahnić počinje s izlaženjem *Hrvatske straže*. Ovo su dvije značajne i usporedne činjenice koje obilježavaju rođenje HKP-a. U listopadu 1905. Butković s kolegom studentom filozofije, Ljubomirom Marakovićem počinje izdavati časopis *Luč*, koji ima podnaslov "List hrvatskog katoličkog đaštva". Tijekom 1909. završava studij filozofije u Beču i prelazi u Zadar gdje predaje fundamentalnu teologiju i filozofiju u Centralnom bogoslovnom sjemeništu. Tu prenosi iz Splita časopis *Mladost* 1912., oko kojeg okuplja katoličku intelektualnu mladež Dalmacije. Zadarska hrvatska bogoslovija 1922. godine prelazi u Split kamo kao profesor prelazi i prof. Ivan Butković.

Butković je bio najbliži suradnik biskupa Mahnića, postao je začetnik i prvak HKP-a, jedan od prvih odgojitelja hrvatske akademske mladeži orga-

Ivan Butković - prvi suradnik biskupa Mahnića

Bio je jedan od prvih odgojitelja hrvatske akademske mladeži organizirane u brojnim društvima

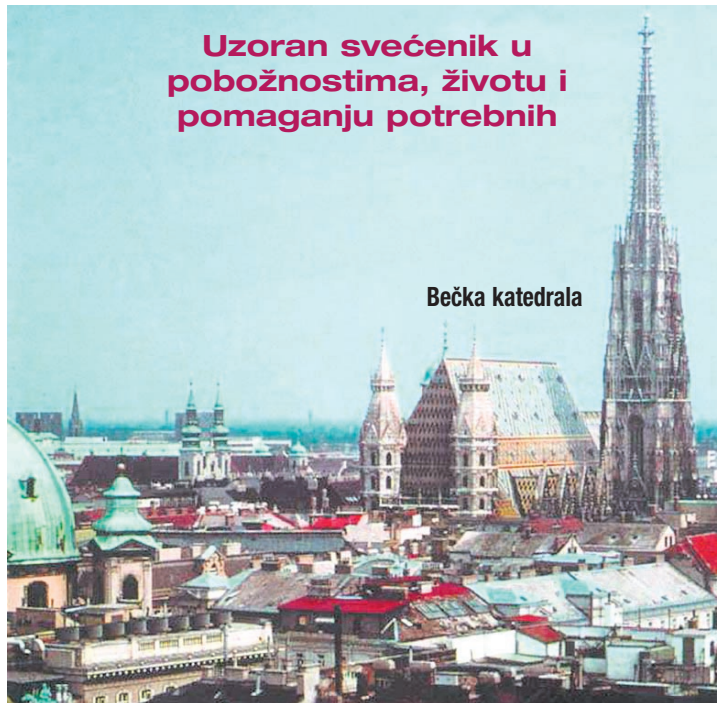
nizirane u brojnim društvima, prema uzoru "Hrvatske" u Beču, te jedan od prvih članova Hrvatskoga katoličkog seniorata (1913.). U Beču objavljuje i knjigu *Nepredavana predavanja* (1905.).

Prigodom desetogodišnjice Hrvatskoga katoličkog akademskog društva "Hrvatska" čitamo u Mahnićevoj *Hrvatskoj Straži*: "Minulo je deset ljeta, otkad je pop Ive Butković okupio oko sebe još četiri druga i osnovao u Beču hrvatsko akademsko katoličko društvo 'Hrvatska'... I dok su gotovo svi - osobito banovinski - pothvati starijih otišli ko šteta niz vodu, 'Hrvatska' danas gleda krasnu kitu mladih drugova, gleda preko tri tisuće oduševljene mlado-

Mons. Ivan Butković (1876.-1954.)

Uzoran svećenik u pobožnostima, životu i pomaganju potrebnih

Bečka katedrala

Zavoda i crkve sv. Jeronima. Kao profesor umirovljen je 1952. godine a umro je u Splitu 1954. u samostanu franjevacu konventualaca kao franjevački trećo-redac.

U njegovom nekrologu u *Vjesniku splitsko-makarske biskupije* objavljenom nakon njegove smrti čitamo: "Vlč. Butković je cijeloga svoga života bio uzoran svećenik u pobožnosti, u životu, u pomaganju potrebnih, a u vrijeme dok je ležao pokazala se njegova izvanredna krepost, odanost volji Božjoj, ljubav prema trpljenju: 'Ne bih se s nikim zamijenio', znao je reći više puta. Prof. Butković je bio osobito čovjek od molitve i zadnje mjesec je proveo, u neprestanoj molitvi."

sti, koja u ovoj tami beznačajnosti i puzavosti visoko diže katoličko načelo i jamči potištenoj Hrvatskoj ljepšu budućnost. 'Hrvatska straža' čestita 'Hrvatskoj' i želi, da iz svoga krila šalje u svijet značajnike, koji će se dati prije smlaviti nego saviti".

U biografiji Ivana Butkovića spominje se također da je tijekom akademske godine 1924./1925. kroz godinu dana bio prvi hrvatski vice-ректор sveučilišnog Zavoda sv. Jeronima u Rimu. Boraveći u Rimu zajedno s tadašnjim rektorom Zavoda objavio je prvi vodič

U povodu 50. obljetnice smrti mons. Ivana Butkovića na Teologiji u Rijeci o njemu je 26. studenog 2004. održan znanstveni skup na kojem su govorili povjesničari i teolozi, profesori s riječke Teologije, te nadbiskup Ivan Devčić i biskup Mile Bogović. ■

(Priredio: Matej Jelaš)

Literatura:

Atanazije J. Matanić: *Ivan Butković i Hrvatski katolički pokret*, Hrvatski katolički pokret, str. 299-307